

Katsaus rauhantyöhön maassamme kuluneena vuotena.

Kulunut vuosi ei ole ollut mikään rauhanvuosi suuressa maailmassa. Sota on riehunut taukoamatta sivistyneen Euroopan valtakuntien kesken: Kun toinen saatiin päätökseen, alkoi toinen kahta kamalampi. Veri on vuotanut virtanaan, kymmeniä tuhansia ihmishenkiä on vihanliekki pois temmannut, laillistutettu murha uhriksen vaatinnut. Eikä vielääkään ole tappelu tauonnut, erimielisyyksille löydetty parempaa, ihmisellisempää ratkaisukeinoa kuin on raaka väkivalta. Ja vaikka väkivoimalla vihdoin voidaanakin pakottaa toinen riita-puoli väikenemaan, niin viha ja kostonmieli jää yhä kytemään mielissä, kunnes tilaisuuden tullen uudelleen puhkeaa raivoamaan. Pysyvää rauhaa ei väkivalta tuota, se on saavutettavissa vain sovittelun avulla, rakkau-den vaatimuksia noudattaen.

Maamme on kaukana paikasta, missä väkivalta veritöin on

riehunut, ja siksi se meitä ei ole paljoa liikuttanut. Mielenkiinnolla, mutta emme säällillä emmekä osanotolla, olemme seuranneet etelän sotatahtumia, tuhansien ihmisten teurastusta, sivistystyön hedelmän tuhoamista, raakuuden kukoistusta: Tätä väkivallan muotoa pidetään luonnollisena, oikeutettuna. Ja kun ei silmästä silmään saada sitä katsoa, niin voidaan lisäksi ihaila sotaisia tekoja, veritöiden raakoja harjoittajia. Se mieli ilmenee yhä vielä monen puheissa ja kirjoituksissa, vieläpä sellaistenkin, jotka rakkauden opin julistamisen ovat ottaneet elämänsä tehtäväksi. Ja niin kauvan kun sellainen mieli säilyy meidänkin sotaväettömän kansamme keskuudessa, ei rauhanasian ajaminen ole tarpeetonta. Sopivan tilaisuuden sattuessa väkivaltaa ihaileva mieli puhkeaa sotaisiin tekoihin, rauhan kannatus on vain näennäistä.

Moniaissa kuluneen vuoden-

kin kirjallisissa tuotteissa, niin hyvin kaunokirjallista alaa kuin oppi- y. m. kirjojakin koskevas-
sa, vallitsee sotainen henki, jollei ihaileva, niin ainakin sotaa kannattava, hyväksyvä. — Samoin sanomalehtikirjoituksissa tämä rauhanaatteelle vieras mielipide esiintyy verrattain yleisenä. On kuitenkin myös ilahuttavia poikkeuksia olemassa. »Rauhan sanomat», joissa on erityinen osasto »Rauhanliikkeen työmailta», »Kotimaa» ja »Työkansa» ovat kokonaan rauhanasian kannattajia, samoin oli »Tähti» edellisen toimittajan, A. Kaarneen aikana. »Aamulehti», »Kylväjä», »Kansakoulun» ja »Opettajain lehti», »Pyrkijä», »Tampereen sanomat», »Vaasa», »Vipunen» y. m. ovat painattaneet rauhanaatetta koskevia kirjoituksia. Molemmat »Kyläkirjaston kuvalehdet», »Maamiehen» ja »Orpojen joulu», »Kotirintaan» ja »Nuorten teille» julkaisut ovat myös sisältäneet kyhäyksiä rauhanasiasta. Onpa muutamia rauhankirjojakin ilmestynyt vuoden kuluessa.

Viime vuoden huomattavin rauhankirja lienee Werner Söderström osakeyhtiön kustantama Norman Angellin kirjoittama »Valtojen näköhäiriö», tutkielma sotilasvallan merkityksestä kansojen taloudelliselle

elämälle. Siinä osoletaan kokonaan näköhäiriöksi luulo, että nykyisenä luottoon perustuvana aikana väkivaltaisesta valloituksesta olisi valloittajalle mitään hyötyä. Koko sotalaitos on vain kansoja näännyttävä painajainen. — Saman kustannusliikkeen toimesta ilmestyi uusi painos Leo Tolstoin sotaa todellisessa valossa esittävästä kaunokirjallisesta kertomuksesta »Sevastopoli», kuvaelmia Sevastopolin piirityksestä.

Kustannusosakeyhtiö Otava julkaisi joulukuksi kolmannen painoksen kuuluisasta Bertha von Suttnerin romaanista »Aset pois», joka liikuttavalla tavalla kuvailee sodan kauhuja ja sodan vaikutusta yksityiseen perhe-elämään. Saman liikkeen kustannuksella ilmestyi myös venäläisen filosofin Vladimir Solovjovin merkittävä teos »Kolme keskustelua sodasta, edistyksestä ja maailmanhistorian lopusta». Kirjoittaja ei ole Tolstoin kannalla siihen nähden, miten paha olisi voitettavissa, mutta keskustelu sodasta tuo esiin sodan varjopuolet ja rauhallisen toiminnan siunauksen niin monipuolisesti, että se saattanee jokaisen lukijan rauhantyön kannattajaksi.

Suomen sosialidemokraattisen

Nuorisoliiton kustantamana ilmestyi kesällä August Winnigin saksalaista kasarmielämää kuvaileva kertomus »Sotilaselämää«, joka pääpiirteissään antaa yleisen kuvauksen orjuuttavasta ja siveellisesti turmelevasta sotilaan elämästä rauhanaikana. Sodan aikainen kuvaus taasen on Gummerus osakeyhtiön julkaisema E. von Schönaich-Carolathin kirjoittama kertomus »Sorahautta«. Kun vielä mainitsen Suomen Rauhanliiton kustantaman kirjasen »Opetuksesta kristillisessä hengessä«, niin lienee viime vuonna ilmestynyt rauhankirjallisuutemme lueteltu. Käsikirjoituksina lisäksi on suomennokset seuraavista teoksista: Emil Svenssonin »Striden för freden«, J. O. Nilssonin »Soldaten och döden«, sekä J. L. Saxonin »Under fredsbanéret«-kirjasta valikoima kertomuksia. Toivottavasti ne tänä vuonna tulevat painetuiksi, vaikka kustantajat ovat vastahakoisia niihin huomiotaan kiinnittämään niiden heikon me- nekin tähden.

Paitsi painetun on myös puhutun sanan avulla koetettu rauhantyötä tehdä. Esitelmiä ovat eri seuduilla maatamme piläneet m. m. maisteri K. Laurila, opettajatar Fanni Luukkonen, tohto-

ri J. A. Pärnänen, opettaja J. Ahtiluoto, Ilma Suvanto ja allekirjoittanut. Maamme ruotsinkielisten keskuudessa ovat asiaa ajaneet senaattori L. Mechelin, joka huomattavalla tavalla edusti maatamme rauhankongressissa Genevessä, professori R. Erich, eversti G. Fraser ja tohtori R. Boldt, joka koettaa vaikuttaa erittäin nuorisoon, ylläpitämällä kansainvälistä lasten ja nuorison rauhanlähetytyötä. Hän on myös sepittänyt asiasta useita kirjasia.

Innokkain rauhanaatteen aja- ja Suomessa kuitenkin lienee kirjailija J. A. Mäkinen, joka on asiasta taas ahkerasti kirjoittanut niin hyvin suomalaisiin kuin ulkomaalaisiinkin sanomalehtiin ja aikakauskirjoihin. Muista kirjoittajista mainittakoon: pastorit H. H. Aulanko, Juhon Kytömäki ja U. Vegelius, toimittaja K. Mäkelä, opettajat Aapo Pärnänen ja allekirjoittanut.

Yhdyssiteenä eri osissa maatamme olevain rauhanystävään välillä on ollut edelleen Suomen Rauhanliitto, joka on toiminut asian edistämiseksi voimiensa ja kykyjensä mukaan. Ja onhan yhtä ja toista aikaankin saatu.

K. H u h t a l a.

Katsaus Suomen Rauhanliiton toimintaan kuluneena vuotena.

Suomen Rauhanliitto perustettiin helmik. 10 p. 1907 ja säännöt lähetettiin senaatin vahvistettavaksi. Mutta silloinen senaatti ei pitänyt tarpeellisena yhdistysten sääntöjen vahvistusta sillä olihan meille elok. 20 p. 1906 säädetty perustuslain voimalla, »että Suomen kansalaisilla on oikeus edeltäpäin lupaa hankkimatta — — perustaa yhdistyksiä tarkoitustensa toteuttamiseksi, jotka eivät ole vastoin lakia tai hyviä tapoja». Ja kun säännöissä ei mitään hyviä tapoja eikä yleistä lakia loukkaavaa ollut, niin yhdistykset saivat toimia lähetettyään sääntönsä senaatille. Näin siis Suomen Rauhanliittokin alkoi 4 vuotta sitte varsinaisen toimintansa.

Mutta ajat ovat muutuneet. Nykyinen senaatti on ryhtynyt hyljäämään tai vahvistamaan vuosia sitte sinne jätettyjä sääntöjä. Suomen Rauhanliiton säännöissä se ei huomannut mitään sopimatonta, koska vuosi takaperin ilmoitettiin ne vahvistetuiksi. Viime lokakuussa tuli kuitenkin odottamatta tieto, että

kenraalikuvernööri on säännöt hylännyt.

Kuluneen vuoden aikana on Rauhanliitto koettanut rauhaa-
aatetta levittää lähettämällä lahjaksi kaikkien suomalaisten kansanopistojen kirjastoon J. O. Nilssonin teoksen »Voiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas?». Sama kirja lähetettiin myös kaikille seminaariemme uskonnon ja historian lehtoreille sekä myös useille oppikoulujen uskonnon opettajille. Kirjaa on lisäksi levitetty myymällä sitä eri paikkakunnilla.

Katsaus edellisen vuoden rauhantyöhön maassamme lähetettiin painettuna kaikille liiton jäsenille sekä muillekin kansalaisillemme, joiden arveltiin asiamme harrastavan ja ehkä liittyvän jäseneksi. Sitä varten oli samassa lehtisessä selostettuna viime vuosikokouksen toimintaa sekä liitetty virkailijain vaalia koskevan johtokunnan kokous-
uutisen loppuun kehoitus liittyä Rauhanliiton jäseneksi. — Toisena yhdistyksemme kustannustuotteena on mainittava kirja-

nen »Opetuksesta kristillisessä hengessä», joka otettiin ylipainoksena »Kansakoulun lehdestä» ja ajateltiin sopivan kuluvan vuoden yhdeksi jäsenkirjaksi; silloin ei näet vielä ollut Rauhanliiton sääntöjen hylkäys tiedossa.

Kuluneen toimintavuoden jäsenkirjoja ovat olleet: tohtori J. O. Nilssonin »Voiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas», valtioneuvos Johan von Blochin »Tulevaisuuden sodat» ja prinsipi E. von Schönaiich-Carolathin kertomus »Sorahauta». Ensinmainittua on vielä varastossa jäljellä 90 kappaletta ja ylipainoksena otettua kirjasta 150 kappaletta, sekä jokunen muukin kirja.

Pienoinen rauhanasiaa käsittelevä kirjasto on myöskin nyt yhdistyksellä. Osa kirjoja on lahjoitettu (enin kirjailija J. A. Mäkinen) ja osa ostettu. Keväällä ne sidottiin, useita pienempiä yhdistämällä. Rauhanliiton kirjastossa on siis nyt 19 suomalaista ja 9 vieraskielistä sidottua kappaletta sekä nidoksia kymmenkunta. Yhteensä siis noin 60 eri kirjaa, aikakauslehtiä ja kirjasta, joiden raha-arvo on koko joukon toista sataa markkaa.

Rauhanliiton toiminnasta on

vielä mainittava, että sen välityksellä on levitetty haluavain jäsenten luettavaksi Bernin Rauhantoimiston aikakauslehtä 7 vuosikertaa: 5 saksankielistä, 1 englannin- ja 1 ranskankielinen. — Opettaja Aapo Pärnäsen sepittämä kirjoitus: »Olisiko Suomessakin rauhanliikettä kannatettava?» on ollut monissa lehdissä painettuna ja toinen kirjoitus: »Taistelu sotaa vastaan», odottaa tilaisuutta pyrkimykseen sanomalehdistömme palstoille. — Kustannusosakeyhtiö Otavalle on lähetetty pyyntö, että se ottaisi toisen painoksen Emil Zolan voimakkaasta romaanista, joka on suomennettu nimellä »Sota». — Keväällä ilmoitettiin, että muutamat johtokunnan jäsenet ovat valmiit erittäinkin kesänajalla pitämään esitelmiä rauhanasiasta kokouksissa tai iltamissa. Kukaan ei tarjousta huomionsa ottanut.

Uusia jäseniä yhdistykseen on kuluneen vuoden aikana liittynyt 43, useimmat vuoden alkupuolella. Eronnut on 2 ja kuollut yksi, asianajaja Matti Svanljung. Neljän toimintavuoden aikana on siis kaikkiaan 118 jäsentä yhtynyt Suomen Rauhanliittoon. Useimmat niistä ovat kotoisin Tampereelta, kokonaista 57. Raahesta on 8, Hel-

singistä 5, Alavudelta, Pirkkalasta, Porvoosta ja Turusta 3, Ikaalisista, Keuruulta, Lahdesta, Oulusta, Sortavalasta, Suoniemeltä ja Urjalasta 2, muista 22 paikkakunnasta vain yksi. Virkansa tai ammattinsa puolesta on hyvin suuri osa jäsenistä kansakoulunopettajia, aina 48; seminaarien ja oppikoulujen opettajia 16, rautatienvirkkamiehiä 10, konttoristeja 6, pappeja ja sanomalehdentoimittajia 5 kumpiakin, kansak. tarkastajia ja tehtaailijoita molempia 4, maanviljelijöitä 3, tehtaalaisia ja ylioppilaita 2 ja loput eri toimialoilta. Naisia on 24, miehiä 94; miehiä siis lähes neljä kertaa naisten luku. — Vakinaisia jäseniä on kolme.

Tilit osottavat, että Rauhanliitolla on ollut vuoden kuluessa tuloja 658 mk. 89 penniä. Jäännös tälle vuodelle tekee 177 mk. 59 penniä. Muut varat: kirjasto ja myymättä oleva kirjallisuus, on edellä mainittu.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: allekirjoittanut esimiehenä, tarkastaja J. A. Pelkonen varaesimiehenä, ylioppilas Emma Järvinen sihteerinä, opettaja L. E. Kukkasmaa rahastonhoitajana, kamreeri J. K. Laurila, opettajat S. Lilja (Pirkkalasta) ja K. J. Saarinen, sekä varajäsenenä

opettajatar Minna Kunnas ja rautat. virkamies K. Vaurio. Ulkomaisena kirjeenvaihtajana on edelleen toiminut kirjailija J. A. Mäkinen Ähtäristä.

Viime vuosikokous pidettiin toivehikkaalla mielellä, vaikkapa ei suuria voittoja ollut silloinkaan esitettävänä. Kokous päättyi vastalauseeseen, joka kohdistui Italian-Turkin sotaan, ja joka oli sitte painettuna niin hyvin Bernin Rauhantoimiston lehdessä kuin myös erityisessä kaikkien maiden yhteisessä vastalausekirjassa. Nykyään sota riehuu vielä verisempänä, joten näyttää siltä, kuin ihmiskunta ei olisi edistynyt lainkaan tässä suhteessa. Ja kuitenkin se sitä on: Pidetään sentään yhä yleisemmin pahana sellaista, mitä ennen hyväksi uskottiin. Ja vihdoin koittanee aika, jolloin oikeus anastaa väkivallan sijan. Tätä aikaa luomassa on yrittänyt Suomen Rauhanliittokin mukana olla. Pientä on sen työ ollut, pieniä saavutuksia on kaikki, mitä rauhanliikkeellä on meillä mainittavana. Mutta onhan vähäkin parempi kuin ei mitään. Mahtikäskyllä koetetaan tälle pienelle työllekin esteitä asettaa, kun Rauhanliittomme säännöiltä evättiin vahvistus. Tämä ei kuitenkaan estä rauhan-

työtä tekemästä, jos vain rakkautta asiaan riittää: Keinoja on monellaisia juuruttaa ihmismieliin käsitystä, että oikeus kaikilla aloilla on väkivaltaa arvok-

kaampi ja hyödyllisempi; mutta sitäkin jalompi, jumalallisempi on rakkaus.

Tampereella helmik. 16 p:nä 1913.

Kyösti Huhtala.

Suomen Rauhanliiton vuosikokous

pidettiin helmik. 16 p:nä 1913 Tampereen N. M. K. Y:n huoneustossa Emmauksessa.

Aluksi luki liiton esimies lausumansa edellä olevat katsaukset rauhantyöhön maassamme kuluneena vuotena. Sen jälkeen luettiin tilit ja tilintarkastajain, toimittaja K. Mäkelän ja tehtailija V. Pylväsen lausunnon perusteella myönnettiin rahastonhoitajalle ja johtokunnalle tilivapaus.

Ryhdyttiin sitte keskustelemaan siitä, miten Rauhanliiton toiminta olisi tästedes järjestettävä, kun säännöiltä on evätty vahvistus. Monipuolisen pohdinnan tuloksena oli päätös, että keskeytetään toiminta toistaiseksi, kunnes säännöille saadaan vahvistus tai ehkä muut seikat antavat aihetta toiminnan jatkamiseen. Sääntöjä muodostelemaan

sekä varoista huolta pitämään valittiin yhdeksänhenkinen toimikunta, joka sitte tilaisuuden tullen kutsuu nykyiset jäsenet koolle. Toimikuntaan tulivat neidit Emma Järvinen ja Minna Kunnas, sekä tarkastaja J. A. Pelkonen, kamreeri J. K. Laurila, rautatienvirkamies K. Vaurio sekä opettajat L. E. Kukkasniemi, S. Lilja, K. J. Saarinen ja K. Huhtala.

Varastossa olevat kappaleet tohtori J. O. Nilssonin teosta päätettiin myydä alennetulla hinnalla, ja kirjaset »Opetuksesta kristillisessä hengessä» jakaa jäsenille tämän selostuksen mukana. — Opettaja A. Pärnäsen kirjoitus »Taistelu sotaa vastaan» päätettiin lähettää sanomalehdille.

Puheenjohtajana kokouksessa toimi opettaja K. Huhtala, pöy-

täkirjaa piti neiti E. Järvinen. — Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin neiti M. Kunnas ja toimittaja K. Mäkelä.

Kun nyt toiminta toistaiseksi keskeytetään tehdään se siinä toivossa, että nykyiset jäsenet yhä edelleen pysyvät rauhanliik-

keen kannattajina ja toimivat kukin asemassaan aatteen edistämiseksi. Kerran, ja toivottavasti piankin, voidaan taasen liitossa ryhtyä yhteiseen tärkeään työhön. Siihen Korkein siunauksensa antakoon!

